

Ο Μάρκ Τουαίν

Η κατωτέρω ιστορία είναι άγνωστη και έχει σχέση με το ειδύλλιο του Μάρκ Τουαίν και της Όλιβίας Λάγκντον, που έγινε κατόπιν γυναίκα του.

Οι Λάγκντον, κάθε φορά που κατέβαιναν στη Νέα Υόρκη, έμεναν σ' ένα παλιό κι' αύστηρο ξενοδοχείο, στον «Άγιο Νικόλαο». Ο Τζέρεμι Λάγκντον ήταν ένας θαθύπλουτος άνθρακόμεπος της Έλμιρα. Τον Δεκέμβρη λοιπόν του 1867 έκανε ένα ταξίδι στη Νέα Υόρκη, μαζί με τον γυιό του Τσάρλ και την κόρη του Όλιβία, για να δει και να θαυμάσει τον Κάρολο Ντίκενς που θα διάβαζε δημοσία μερικές σελίδες απ' τα έργα του.

Ένα θράδυ, οι Λάγκντον κάλεσαν μερικούς φίλους τους, για να περάσουν μαζί λίγες ευχάριστες ώρες. Οι καλεσμένοι τους ήταν: ο πάστορ Κάλβιν Ε. Στόου και η γυναίκα του, η Χάρριετ Μπήτσερ Στόου, που ήταν μια σεμνή συγγραφέας, παρ' όλη την εκπληκτική επιτυχία του βιβλίου της «Η καλύβη του υπάρμπα Θωμά», μια φίλη της Όλιβίας, η Άλις Πάρκερ κι' ένας νέος δημοσιογράφος, «έξυπνος, ειρων και πνευματώδης», όπως έλεγε ο Τσάρλ Λάγκντον που ήταν φίλος του, κάποιος Σάμουελ Λάνγκχορν Κλέμενς.

Αυτός ο «έξυπνος» δημοσιογράφος έτρωγε χωρίς να θγάξει μιανιά. Οι άλλοι δέν έβλεπαν τίποτε άλλο, παρά μια χαίτη από μαύρα μαλλιά πάνω από το πιάτο του.

Ήταν ντυμένος απλά κι' έδινε την εντύπωση δειλού κι' σενομένου ανθρώπου.

— Ο φίλος μου ο Σάμουελ, είτε σε μια στιγμή, ο Τσάρλ Λάγκντον, δημοσίευσε σήμερα ένα πολύκροτο άρθρο στον «Κήρυκα της Νέας Υόρκης». Είναι μια συνέντευξις με τον στρατηγό Γκράντ, δέν είναι έτσι Σάμουελ ;

— Με τον στρατηγό Γκράντ ! έκανε με θαυμασμό ο αιδεσιμώτατος Κάλβιν Στόου. Ά, ναι, την διάβασα αυτήν την συνέντευξι. Μά έχει μια άλλη υπογραφή...

— Πώς υπέγραψες, Σάμουελ ; τον ρώτησε ο Τσάρλ.

— Μάρκ Τουαίν ! απάντησε ο δημοσιογράφος, χωρίς να σηκώσει το κεφάλι του.

Η Όλιβία Λάγκντον, τον κύτταξε τότε με κάποια ιδιαίτερη προσοχή. Δέν ήταν βέβαια όμορφη, μά χαμογελούσε γλυκά κι' είχε μια λεπτή κι' ευγενική φυσιογνωμία. Γι' αυτό η φίλες της την έλεγαν «γλυκιά Όλιβία».

Τό κορίτσι αυτό είχε υποφέρει πολύ. Είχε πέσει μια ημέρα σε κάτι παγοδρομίες κι' είχε μείνει ακίνητη πολύν καιρό στο κρεβάτι. Από τότε φοβόταν τό φως και τον θόρυβο και δέν εύρισκε καμιά άλλη εύχαρίστησι μεγαλύτερη από τό διάβασμα ενός μυθιστορήματος, πιστεύοντας ότι ενσάρκωνε την ήρωίδα του. Έπειτα, ο περίφημος γιατρός Νιούτον, που πέρασε τυ-

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΜΑΡΚ ΤΟΥΑΙΝ ΚΑΙ ΟΛΙΒΙΑΣ ΛΑΓΚΝΤΟΝ

Πώς εγνώρισε τους Λάγκντον ο Μάρκ Τουαίν. Μία συνέντευξις του με τον στρατηγό Γκράντ. Ο Κάρολος Ντίκενς στη Νέα Υόρκη. Η ζωή της Όλιβίας Λάγκντον. Η έρωτική εξομολόγησις ενός χιουμοριστού. Ο Μάρκ Τουαίν στη Σμύρνη. Ο Γάμος του μεγάλου εύθυμογράφου. κλπ. κλπ.

Η Ένωμένες Πολιτείες γιορτάζουν αυτές τις ημέρες μ' ένθουσιασμό κ' υπερηφάνεια την εκατοστή επέτειο της γεννήσεως του έθνικού εύθυμογράφου τους, του Μάρκ Τουαίν. Ο μεγάλος συγγραφέας γεννήθηκε πράγματι, στις 30 Νοεμβρίου του 1835 στη Φλωρίδα, του Μισσουρί. Πέθανε δέ τό 1920 στο Ρήντιγκ της Κοννεκτικούτς, τρισέξδοξος.

Χαίως από την Έλμιρα, την έκανε καλά. Ο γιατρός αυτός είχε φήμη θαυματουργού. Κι' αλήθεια, η θεραπεία της Όλιβίας ήταν ένα θαύμα ! Κι' από τότε η κόρη του Λάγκντον διητήρησε μια απεριόριστη τρυφερότητα, ένα εύθραυστο σώμα και τό πάθος για τό μυθιστορήματα.

— Ω, μίστερ Κλέμενς, έκανε, παρουσιάστηκατε λοιπόν σ' αλήθεια μπροστά στον στρατηγό Γκράντ, τον πρόεδρον των Ένωμένων Πολιτειών ; Πόσο θα είσατε συγκινημένος !...

Ο Σάμουελ Κλέμενς την κύτταξε στα μάτια κι' έλυσε την γλώσσα του.

— Συγκινημένος ; της απάντησε με μια συρτή φωνή. Ω, ναι, μίς Λάγκντον, ήμουν πολύ συγκινημένος. Και τό πρώτα λόγια που πρόφερα ήσαν αξιοθαύμαστα για την άνοησία τους...

— Είναι δυνατόν ; ψιθύρισε η συγγραφέας Χάρριετ Μπήτσερ Στόου.

— Μπορείτε να κρίνετε μόνη σας, κυρία μου, της απάντησε ο Μάρκ Τουαίν. «Κύριε πρόεδρε, είπα, χαιρώ πολύ που σάς γνώρισα, μά νοιώθω, πώς τό έχω χαμένα». Κι' επρόσθεσε: «Κι' έσεις, κύριε πρόεδρε ;» Μου φάνηκε όμως πώς ο στρατηγός Γκράντ δέν έδωσε σημασία σ' αυτήν την αφήρημάδα μου. «Τί επιθυμείτε, νεαρέ μου ;» μου είπε σε λίγο. «—Νά σάς ρωτήσω μερικά πράγματα, στρατηγέ μου !» του απάντησα. «— Για ποιό ζήτημα ;» «—Ω, για όποιο θέλετε έσεις !» έκανα ολόχαρος. «—Α ! Θεέ μου ! ψιθύρισε τότε ο στρατηγός Γκράντ, παίρνοντας την ανάσα του. Νόμιζα πώς θα με ρωτούσατε για τό συνταγμα».

Ο Μάρκ Τουαίν είχε αφήρηθή αυτή τη συνομιλία με άπαθές πρόσωπο. Ο γέρο-Λάγκντον ώστόσο υπωψιάσθηκε, ότι ο Μάρκ Τουαίν τους κορόιδευε και κυττάζοντάς τον ειρωνικά, τον ρώτησε:

— Κύριε Κλέμενς, είναι λοιπόν αλήθεια ότι ο στρατηγός Γκράντ...

— Ω, μπαμπά, τον διέκοψε η Όλιβία, είναι ώρα να φύγουμε. Μου φαίνεται πώς δέν θα μάς περιμένη ο κ. Κάρολος Ντίκενς...

Ο Ντίκενς θα διάβαζε εκείνο τό θράδυ μερικές σελίδες από τό έργα του, στο Σταϊνγουαίη Χάλ. Η μυσταγωγία αυτή άρχισε μέσα σε μια θρησκευτική σιγή. Η Όλιβία Λάγκντον, που καθόταν μαζί με τους δικούς της κοντά στην εξέδρα, άκουγε μ' έκστασι τον συγγραφέα να διαβάσει ένα απόσπασμα από τον «Δαυίδ Κόππερφιλντ». Άριστερά της καθόταν ο Μάρκ Τουαίν κι' ενδιαφερόταν περισσότερο γι' αυτήν παρά για τον Κάρολο Ντίκενς.

Λίγους μήνες πριν, μαζί με τον Τσάρλ Λάγκντον είχε κάνει ένα ταξίδι στην Ευρώπη κι' ένα θράδυ που θρισκότουσαν στη Σμύρνη, ο φίλος του του είχε δείξει ένα μεταγιόν που είχε μέσα μια μινιατούρα.

— Είναι η Όλιβία, η αδελφή μου ! του είχε πει.

Ο Μάρκ Τουαίν δέν είχε ξεχάσει εκείνο τό λεπτό προσωπάκι και ένιωθε μια παράξενη χαρά που θρισκόταν κοντά του. Την κύτταζε λοιπόν μ' ένα παράξενο βλέμμα που στο τέλος σκανδάλισε την Όλιβία.

— Μά δέν άκούτε λοιπόν, μίστερ Κλέμενς ; τον ρώτησε.

— Η χαρά μου άπόψε, μίς Λάγκντον, της είπε τότε, δέν προέρχεται από τον κ. Κάρολο Ντίκενς, αλλά από έσας. Επίσης, κ' η συγκίνησις μου, είναι πιδ μεγάλη, διπλα σας, παρά μπροστά στον στρατηγό Γκράντ...

Κι' έσκυψε τό κεφάλι.

Κανείς, ως γνωστόν, δέν παίζει με τον έρωτα. Κ' ύστερ' από λίγον καιρό ο Μάρκ Τουαίν ζήτησε τό χέρι της Όλιβίας Λάγκντον και την παντρεύθηκε. Σ' αυτό τό μεταξύ είχε εκδώσει τό πρώτο του βιβλίο Τόν περίφημο «Βάτραχο που πηδάει», μια (Η συνέχεια εις την σελίδα 50)

Η Όλιβία Λάγκντον

ΤΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΜΑΡΚ ΤΟΥΑΙΝ ΚΑΙ ΟΛΙΒΙΑΣ ΛΑΓΚΝΤΟΝ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 39)

Ιστορία που έκανε όλους τους 'Αμερικανούς να ξεκαρδιστούν από τα γέλια.

Ο Μάρκ Τουαίν κ' η 'Ολιβία έγκρατεστάθηκαν στο Μπούφφαλο, σ' ένα κτήμα στις όχθες της λίμνης 'Εριέ, που τους το προσέφερε ο Τζέρβις Λάγκντον.

Οι βιογράφοι του μεγάλου 'Αμερικανού εύθυμογράφου είνε τις περισσότερες φορές πολύ αυστηροί και άδικοι για την γυναίκα του. Η επίδρασι που έξασκουσε η 'Ολιβία στον Μάρκ Τουαίν δεν τον έβλαψε ποτέ. 'Αντιθέτως, του ήταν πολύτιμος.

Η 'Ολιβία δεν ήταν μόνο γραμματεύς του. Ήταν και συνεργάτις του. Αυτή διώρθωνε τα χειρόγρατά του, τα καθάρζε από κάθε τι το περιττό, τα έστρωνε και τα έκανε «άφομοιώσιμα» για το άμερικανικό κοινό.

Όταν ο Μάρκ Τουαίν έγραψε το βιβλίο του «Ο πρίγκηπας κι' ο φτωχός», η γυναίκα του διάβαζε το κάθε κεφάλαιό του στα παιδιά τους, στον Τζιμ και στη Σούσου, γιατί αυτή η ιστορία ήταν για παιδιά και μετρούσε το ενδιαφέρον τους από την έκφρασι του προσώπου τους κι' από την προσοχή τους.

Ένα μεσημέρι τέλος, ύστερ' από το διάβασμα στον Τζιμ και στην Σούσου των τελευταίων σελίδων του «Πρίγκηπος και του Φτωχού», είπε στον άνδρα της.

— Μπορείς να το δημοσιεύσης αυτό το μυθιστόρημα. Θ' αρέσει στα παιδιά...

Και δεν γελάσθηκε. Η 'Ολιβία μ' ένα αξιοθαύμαστο τρόπο μάντευε κάθε σκέψι του Μάρκ Τουαίν και του έδινε πάντα φωτισμένες συμβουλές. Ο διάσημος εύθυμογράφος δεν έσχεδίαζε μόνο διηγήματα και μυθιστορήματα. Κατέστρωνε και σχέδια για μεγάλες διαφημιστικές επιχειρήσεις από τις οποίες φανταζόταν ότι θα κέρδιζε εκατομμύρια. Η 'Ολιβία, με το θετικό πνεύμα της, περιώριζε τους ένθουσιασμούς του κ' ήταν πάντα έτοιμη να τον σώση από μια άποτυχία ή καταστροφή.

Μερικά έργα του Μάρκ Τουαίν δεν είδαν ποτέ το φως της δημοσιότητας. Ήμειναν κλειδωμένα στα συρτάρια του. Κι' αυτό οφείλεται στην 'Ολιβία Λάγκντον, γιατί τα θεωρούσε κατώτερα των μεγάλων του έπιτυχιών. Ο Μάρκ Τουαίν όχι μόνο δεν θα κέρδιζε τίποτε από την δημοσίευσί τους, αλλά και θα ζημιωνόταν. Οί 'Αμερικανοί κριτικοί που διάβασαν αργότερα αυτά τα χειρόγραφα της έδωσαν δίκηο. Χάρις στο πνεύμα της, στην κρίσι της και στην διορατικότητά της ο Μάρκ Τουαίν δεν δοκίμασε ποτέ τις πικρίες μιας άπογοητεύσεως. Ό,τι έδημοσίευε προκαλούσε τον ένθουσιασμό, τον θαυμασμό και τα γέλια με το άπαράμιλλο χιούμορ του.

ΡΕΝΕ ΣΑΜΠΡΙΓΙΑΚ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΕΝΟΣ ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΟΥ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 11)

για το κρέο. Στο χέρι του κρατούσε ένα κόσμημα. Ήταν ένα δώρο μιας παλιάς φίλης του που τον είχε ξεχάσει...

...Την ώρα που ο Πάβλ Καμέλ μπήκε στο δωμάτιο εκείνης της ώμορφης νέας, όλοι μείναν μ' ανοιχτό το στόμα από την κατάληξί τους. Ο Πάβλ ήταν αγνώριστος. Φορούσε το φράκο του κ' ήταν εξαιρετικά περιποιημένος. Προσέφερε μ' ευγένεια μια ανθοδέσμη στη νέα και της εύχίθητε χρόνια πολλά. Οί άλλοι τα είχαν χαμένα. 'Ακόμη κι' αυτή η νοικοκυρά του.

Και κανείς δεν κατάλαβε το δρώμα αυτού του πεινασμένου που θυσίασε την καλύτερη ανάμνησί του για να φερθή σαν κύριος και να περάση μαζί τους μια εύτυχισμένη Πρωτοχρονια...

ΑΝΤΡΕ ΝΤΕΣΑΪΓΓΙ

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΩΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙΩΝ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 47)

καρύδια !

Όσο για τις μικρές 'Αραπίνες, αυτές από μια έμφυτη κλίσι ασχολούνται στο να φτιάχνουν κουκκλες από κλαδιά δέντρων που τα τυλίγουν σε ξερά χόρτα και παίζουν μαζί τους μ' αληθινή εύχαριστησι.

Στη βιτρίνα που είνε τα παιγνίδια των παιδιών της Σικελίας βλέπει κανείς ένα σωρό πανοπλίες κι' ένα πλήθος κουκκλες με ίπποτικές στολές. 'Ακόμη δέ και σήμερα τα έργοστάσια παιγνιδιών στη Σικελία φτιάχνουν μικρούς ίππότας και πεντάμορφες πριγκήπισσες όπως ακριβώς και κατά τον 20όν αιώνα. Γιατί οί κάτοικοι αυτού του Ιταλικού νησιού διατηρούν όλον τον παλιό ρωμαντισμό τους κι' εξακολουθούν να γοητεύονται από τις τρυπτείες και τα ειδύλλια των παλιών ίπποτικών μυθιστορημάτων.

Σήμερα όμως τα πράγματα είνε πολύ διαφορετικά. Το μουσείο το καθηγητού Μπερνάρ, δεν περιλαμβάνει βέβαια τα παι-

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΤΖΟΥΡΥ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 33)

ρο και μου είχε δηλώσει ότι θα τα ξαναλέγαμε... Τόν περίμενα δυό ολόκληρες ώρες. Ήμουν αποφασισμένη να του δώσω ένα καλό μάθημα.

— Έννοια σου, θα τόν συναντήσης ασφαλώς την άλλη μέρα !

Η Μάρτζορρυ μ' αυτήν την ελπίδα ήσυχασε λιγάκι. Μά δεν μπόρεσε να κοιμηθή αυτήν την νύχτα. Σκεπτόταν διαρκώς τόν «κακούργο» της κ' άκουγε στ' αυτιά της τόν ειρωνικό γέλιο του.

Την άλλη μέρα τόν πρωί, πήγε πάλι στο ώρισμένο μέρος, μα ο άγνωστος δεν φάνηκε. Σάν τραλλή γύρισε όλους τούς δρόμους μήπως τόν συναντήση μα δεν τόν κατάφερε. Μ' αυτήν τή φορά δεν είχε τίποτε στον πατέρα της. Ο 'Αλσιγκ κατάλαβε ότι τα πράγματα ήσαν πολύ σοβαρά.

— Μήπως σε πονάει η καρδιά σου ; τή ρώτησε μ' ανησυχία.

— Όχι ! απάντησε με πείσμα η Μάρτζορρυ. Όχι, δεν θέλω να ιδώ αυτόν τόν άθλιο.

Και ξέσπασε σ' ένα απαρηγόρητο κλάμα.

— Ξέρεις τουλάχιστον τόν αριθμό του αυτοκινήτου του ;

— Ναί, είνε 202.568, τ' απάντησε εκείνη. Τόν έβλεπα διαρκώς μπροστά μου κρυφωμένο στα μάτια μου !

Ο 'Αλσιγκ έχοντας τόν σχεδίο του, δημοσίεψε την άλλη μέρα σ' όλες τις εφημερίδες την ακόλουθη άγγελία :

«Παρακαλείται ο κάτοχος του αυτοκινήτου 202.568 να περάση από τόν μέγαρο του Λούις 'Αλσιγκ, στον αριθμό 150 της 14ης λεωφόρου, για ύπόθεσι που τόν ενδιαφέρει».

Και πράγματι, ο άγνωστος παρουσιάσθηκε ένα βράδυ στην πιο ιερή ώρα του 'Αλσιγκ. Όταν τόν ανήγγειλαν ο Λούις παράτησε την εφημερίδα του και στύλωσε τόν βλέμμα του στην πόρτα. Η Μάρτζορρυ άνάπνεε με δυσκολία από την αγωνία της.

— Στις διαταγές σας, τού είχε εκείνος με απλότητα. Με συγχωρείτε που έρχομαι αυτήν την ώρα, αλλά όλη την ημέρα δουλεύω στο εργοστάσιο του πατέρα μου.

Τόν θάρρος του έκανε καλή εντύπωσι στον 'Αλσιγκ. 'Αλλά και η Μάρτζορρυ ένοιωθε μια κρυφή χαρά από την παρουσία του.

— Κύριε, τού δήλωσε επίσημα ο 'Αλσιγκ, πρέπει να έπανορθώσετε ένα σφάλμα σας. Η κόρη μου διαρκώς κλαίει γιατί δεν δεχθήκατε να συνεχίσετε τόν άγωνα τ' αυτοκινήτου που σας πρότεινε.

Ο νέος που είχε αναγνωρίσει τώρα τή Μάρτζορρυ, έβγαλε μια κραυγή χαράς.

— Είμαι πρόθυμος να έπανορθώσω τόν λάθος μου, απάντησε. Η δεσποινίς κόρη σας μου έκανε εντύπωσι για την τόλμη της. Δεν πήγα τή άλλη μέρα στη συνέντευξί μας γιατί φοβήθηκα μήπως την έρωτευθώ. Ωστόσο, για να είμαι ειλικρινής, δεν μπόρεσα να την ξεχάσω. Ο Λούις 'Αλσιγκ κίτταξε τώρα με χαρά την κόρη του.

— Πονάει, Μάρτζορρυ, η καρδιά σου ; τή ρώτησε με τρυφερότητα. Μά εκείνη δεν μπορούσε πειά να κρύη τή συγκίνησί της. Έπεσε στην άγκαλιά του κ' άρχισε να τόν φιλάη σαν τραλλή.

— Έλα, ήσυχασε, της είχε εκείνος, θα κανονίσω εγώ αυτήν την ύπόθεσι.

Κ' ύστερα, γυρίζοντας προς τόν νέο που παρακολούθησε έκπληκτος αυτή τή σκηνή, τού φώναξε :

— Μά τί περιμένετε λοιπόν ; 'Αφού αγαπάτε την κόρη μου, γιατί δεν μου ζητάτε την άδεια να την παντρευθήτε ;

Κι' έτσι μετά λίγες μέρες όλη η 'Αριζόνα γιόρτασε τούς γάμους της ώμορφης Μάρτζορρυ 'Αλσιγκ και του Λάιονελ Τέλωρ.

ΚΛΑΡΕΝΣ ΚΕΛΑΝΤ

γνίδια των παιδιών μας. Ο καθηγητής έλπίζει ότι θα ζήση αρκετά ακόμη για να πλουτίση και μ' αυτά τή συλλογή του. Μά υπάρχουν όμως στις κατάφωτες βιτρίνες των καταστημάτων. Έμπρός από αυτές κάθε μέρα ένα σωρό μικροί κολλούν τή μύτη τους στο κρύσταλλο και παρακολουθούν μ' έκπληκτα μάτια τις ηλεκτροκίνητες άμαξοστοιχίες, τα άεροπλάνα, τις πολυτελείς βενζινακάτους και τις κουκκλες που μιλούν και τραγουδούν σαν άνθρωποι.

Μέσα σ' όλα αυτά τα γοητευτικά παιγνίδια ξεχωρίζουν όλες η «βεντέτες» του κινηματογράφου κι' όλοι οί μεγάλοι πολιτικοί της Εύρώπης. Η κουκκλες τώρα δεν μοιάζουν με τις παράξενες πριγκήπισσες της Αιγύπτου ή τις αισθησιακές μαρκησιές των Βερσαλλιών. Μοιάζουν με τήν Γκρέτα Γκάρμπο, τήν Νόρμα Σήρερ, τήν Μαίρη Γκλορυ καθώς και με τούς μεγάλους γόητες της όθόνης.

Όσο για τούς πολιτικούς ένας θυμωμένος Μουσσολίνι κάνει πάντα τα παιδιά να γελούν με τόν τρομερό ύφος του. Έφέτος μάλιστα η βιτρίνες στολίσθηκαν και με κουκκλες 'Αθησυνών και με τούς πάντων με όμοιώματα του αυτοκράτορος και της αυτοκρατειρας της Αιθιοπίας.

Ένουν δίκηο λοιπόν οί σοφοί που πιστεύουν ότι τα παιγνίδια των παιδιών αντιπροσωπεύουν πάντα τήν εποχή τους.

ΑΝΡΥ ΑΡΝΟΛ